

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Vaizdo konferencijos>Vadovas

Vadovas

4.1. Teisinis pagrindas baudžiamųjų bylų atveju

68. Baudžiamųjų bylų atveju tarpvalstybinės bylas reglamentuojantis teisinis pagrindas nustatomas 2000 m. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnyje. Laikomasi šių taisyklių:

Apklausoje dalyvauja prašomosios valstybės narės teisminės institucijos pareigūnas, kuriam prireikus talkina vertėjas žodžiu ir kuris taip pat užtikrina, kad būtų nustatyta apklausiamo asmens tapatybė ir kad būtų laikomasi prašomosios valstybės narės pagrindinių teisės principų. Jei prašomosios valstybės narės teisminės institucijos pareigūnas mano, kad per apklausą yra pažeidžiami pagrindiniai prašomosios valstybės narės teisės principai, jis nedelsdamas imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad toliau apklausa vyktų laikantis minėtų principų;

prireikus prašančiosios ir prašomosios valstybių narių kompetentingos institucijos tarpusavyje suderina apklausiamo asmens apsaugos priemones; prašančiosios valstybės narės teisminė institucija apklausia tiesiogiai pati arba jai vadovaujant apklausama pagal prašančiosios valstybės narės įstatymus; prašančiosios valstybės narės ar apklausiamo asmens prašymu prašomoji valstybė narė užtikrina, kad prireikus apklausiamam asmeniui talkintų vertėjas žodžiu.

apklausiamas asmuo gali pasinaudoti prašomosios ar prašančiosios valstybės narės įstatymų jam suteikiama teise atsakyti duoti parodymus.

69. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnyje nustatomas principas, kad valstybė narė gali pateikti prašymą dėl asmens, kuris yra kitoje valstybėje narėje, apklausos vaizdo konferencijos būdu. Aplinkybės, kuriomis gali būti pateiktas toks prašymas, yra tokios: prašančiosios valstybės narės teisminės institucijos reikalauja, kad atitinkamas asmuo būtų apklaustas kaip liudytojas ar ekspertas, o jo atvykimas apklausai į tą valstybę yra nepageidautinas ar neįmanomas. „Nepageidautinas atvykimas“, pavyzdžiui, gali būti taikomas tais atvejais, kai liudytojas yra labai jaunas, labai senas ar prastos sveikatos; „neįmanomas atvykimas“, pavyzdžiui, gali būti taikomas tais atvejais, kai į prašančiąją valstybę narę atvykusiam liudytojui kiltų didelis pavojus.

70. Prašomoji valstybė narė turi sutikti dalyvauti vaizdo konferencijoje, jeigu toks bylos nagrinėjimas neprieštarauja pagrindiniams jos teisės principams ir jeigu ji turi technines priemones tokiai apklausai surengti. Šiame kontekste nuoroda į „pagrindinius teisės principus“ reiškia, kad prašymo negalima atmesti vien tik todėl, kad liudytojų ir ekspertų apklausa vaizdo konferencijos būdu nenumatyta prašomosios valstybės narės teisės aktuose, arba todėl, kad nebūtų patenkinta viena ar daugiau išsamių apklausos vaizdo konferencijos būdu sąlygų pagal nacionalinės teisės aktus. Kai trūksta atitinkamų techninių priemonių, prašančioji valstybė narė, prašomajai valstybei narei sutikus, gali suteikti reikiamą įrangą, kad būtų galima atlikti apklausą.

71. Prašymuose dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu nurodoma informacija apie prašymą pateikusių valdžios instituciją, jei įmanoma, prašymo dalyką ir priežastį, atitinkamo asmens tapatybę ir pilietybę bei prireikus asmens, kuriam reikės suteikti paslaugą, vardas, pavardė ir adresas. Be to, prašyme nurodoma priežastis, kodėl liudytojo ar eksperto asmeninis dalyvavimas yra nepageidautinas ar neįmanomas, teisminės institucijos pavadinimas bei asmenų, kurie vykdys apklausą, vardai ir pavardės. Ši informacija nurodoma 2000 m. Konvencijoje dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose. Prašomosios valstybės teisminė institucija šaukia atvykti į teismą atitinkamą asmenį savo valstybės įstatymų nustatyta tvarka.

72. 2000 m. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnio 8 dalyje numatoma, kad jei vaizdo konferencijos būdu apklausiamas asmuo atsisako duoti parodymus arba duoda melagingus parodymus, valstybė, kurioje yra apklausiamas asmuo, gali elgtis su tuo asmeniu taip, lyg apklausa būtų vykusį laikantis joje galiojančių teisės normų. Tokią išvadą galima daryti remiantis tuo, kad prievolė duoti parodymus vaizdo konferencijos metu pagal šią dalį atsiranda pagal prašomosios valstybės teisės aktus. Šia dalimi visų pirma siekiama užtikrinti, kad liudytojas prievolės duoti parodymus nevykdymo atveju atsako už savo elgesio padarinius, kurie yra panašūs į priemones, taikomas jo valstybėje, kai vaizdo konferencija nėra naudojama.

73. Pagal 10 straipsnio 9 dalį apklausa vaizdo konferencijos būdu gali būti taikoma ir kaltinamiesiems. Kiekviena valstybė narė visiškai savo nuožiūra nusprendžia, ar ji sutiks vykdyti prašymus dėl tokių apklausų. Valstybė narė gali pateikti bendro pobūdžio pareiškimą, kad ji nesutinka to daryti. Kiekvienu atveju kaltinamasis turėtų pareikšti sutikimą prieš atliekant apklausą.

Paskutinis naujinimas: 17/11/2021

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.